

‘Onder de Boschboom’

Twee keer sterven

Eindelijk ben ik dan op het kerkhof. Hier kom ik dus terecht wanneer de tong is verstijfd en het lichaam koud is geworden. Begraafplaats Orthen wordt beschreven als een park met oude bomen waar men kan dwalen en mijmeren. En het moet gezegd worden, je loopt er prettig rond als wandelaar, je bent er koning, niemand zit voor zijn graf bezoekers in de gaten te houden. Maar eigenlijk ben ik nog het meest benieuwd naar de urnenzuilen. Ze blijken van beton te zijn, ze steken zo'n twee meter boven de grond uit, hoekig als heipaaltjes. Ze staan er al een jaar of tien denk ik, het witte is eraf zoals dat gaat met geverfd beton. In zo'n paaltje zijn twee nissen gemaakt om een urn in te plaatsen. Je kunt er behalve je urn ook nog wat snuisterijen in kwijt. Een mok, een speelgoedemmertje met plastic bloempjes, een lantaarntje. Als ik het goed begrijp huur je voor jezelf één zo'n nisje. Het kan dus gebeuren dat je met een wildvreemde in hetzelfde paaltje zit, ieder in zijn pot. En contact maken is moeilijk, je zit niet eens op dezelfde hoogte, nooit kun je die ander eens een lekkere Snickers doorgeven.

Ik wandel nu verder, er wordt flink geruimd zie ik. In een afvalcontainer liggen stukken gewapend beton, waarschijnlijk van een grafkelder, stukken marmer ook. Zo is daar bijvoorbeeld Dries Verstappen die wordt afgevoerd: hopla, daar gaat de grafsteen van 'onze lieve man en vader', opnieuw moeten we afscheid van hem nemen. Het meest word ik nog getroffen door de graven van jonge kinderen. Graven die na jaren nog steeds worden bezocht, soms elke dag: brandend waxinelichtje, vers bloemetje. Ik zie knuffels die nog geregeld in de was gaan en droog en schoon worden teruggelegd. Dan het grafje van twee broertjes, begraven met een tussentijd van nog geen jaar. De steen van een meisje van negen: 'Je kwam bij ons aan, maar bent verdergegaan'. Ook ik loop weer verder en kijk plotseling uit over een ander akkertje: een wirwar van glas, marmer, plaatstaal en beton, een hels kabaal in wel honderd kleuren. Wat moet het moeilijk zijn om hier tot rust te komen – ben je dood, lig je nóg op je nagels te bijten.

Ach, als het op een dag dan toch moet gebeuren, dan maar liever een kleine, staande grafsteen tegen een haag, lekker uit de wind. Maar echt bevallen doet het me nog steeds niet. Want meteen na onze laatste zucht worden graf, pot of kruis fonkelnieuw aangeschaft, en weer raken we in de versukkeling – begraven worden is twee keer sterven. Daarom, laat de wind onze as toch meenemen. Kerkhof Orthen lijkt me een prachtige plek voor een stadscamping, de boel is netjes opgehoogd, het water kan goed weg. Alleen voor kinderen hebben we een begraafplaats nodig, ergens bij het Engelermeer. Want een overleden kind heeft nooit kans gehad te worden wie het was, het mag wat langer bij ons blijven.

André Beks

Cultuurhistorische Vereniging De Boschboom biedt columnisten een podium om op persoonlijke titel onderwerpen die met de Bossche cultuur te maken hebben uit te diepen. Belangstellenden kunnen zich voor meer informatie wenden tot het secretariaat, telefoon: (073) 6446783 of www.boschboom.nl